

Pickler Gyula előadása a lakásinségről és a telekértékadóról.

(Saját tudósítónktól.) Pickler J. Gyula, az országos statisztikai hivatal aligazgatója *A lakásinség és az adórendszer* címen előadást tartott a városháza közgyűlési termében. A terem csak mérsékelten telt meg hallgatósággal, jutott volna hely azoknak, akiket örömmel láttunk volna a hallgatóság sorában és akik — mint sok más komoly alkalomkor, most is — távollétükkkel tündököltek. Pedig Pickler előadása, ami előrelátható volt, egyike volt a legélvezetesebb és legértékesebb előadásoknak, amelyek az utóbbi években az előadás-gazdag Szegeden elhangzottak.

Dr. Hollós József főorvos ismertette röviden a tárgyat, üdvözölte az előadót, akit fölkiért előadása megtartására.

Pickler az országos és a helyi lakásviszonyok bírálatával kezdte előadását. Még Debrecenben sem tapasztaltam — mondta, — ahol, azt hittem, a legrosszabbul állunk, olyan szomorú lakásviszonyokat, mint Szegeden. Az itteni mizériák túlhaladják a budapestieket is. Nagy költőinkről elnevezett utcáson ódúkban laknak az emberek. Pincehelyiségekért 180—200, egyszobakonyhás lakásokért 500, háromszobás lakásokért 1500—1600 korona bért fizetnek. Szóval: nincs lakás, a bérek magasak. A hajadórendszerünkben van, amely a parlagon heverő földet kedvezésben részesíti, míg a termelést — a házépítést — annál nagyobb adóval sújtja, minél intenzívebb. Az arány körülbelül ez: amíg egy ötemeletes ház után 1000, egy földszintes ház után 250 korona adót kell fizetni, addig az ugyanakkora üres telek semmi adót sem fizet. Nyilvánvaló, hogy ez a rendszer bünteti a termelést és prémiumban részesíti azt, aki silánvan, vagy nem termel. Ha a házbérijövedelemadó még emelkedik, még többet fognak elvenni a háztulajdonos jövedelméből, senki sem fog építkezni. A lakásnyomor ezzel újból nőni fog és az üres telkek ára — a spekuláció révén — még emelkedik.

A spekuláció kezébe került telek olyan, mintha kiemelték és áttették volna egy más világrészbe. Pedig abban a házban, amely más igazságos adórendszer mellett az üres telken épült volna, bizonyára nyitottak volna fűszer, cipő, ruha stb. üzletet, amelyet a helységhiány, vagy drágaság miatt nem lehet megnyitni. Tehát a cipőnkől a kalapunkig megérezzük, hogy a telket a rossz adó-

rendszer és a spekuláció miatt üresen hagyták. Így csináljuk mesterségesen a drágaságot, a rossz lakásokat és a tüdővést. Ha van a tüdővéstnek intézményes forrása, ez az adórendszer föltétlenül az. Ez az adórendszer egyenes invitálás arra, hogy a telekár magasan tartassék és a telekspekuláció buján tenyésztessek. A telekspekuláció meghamisítja, irreális alpra helyezi a házépítést. Így kaptuk a városokból való kivándorlást és ez okozója annak a rendszernek, hogy a közönség egy része perifériákra vándorolt, ott kerttelepet létesít, maga is beáll spekulánsnak és rövid idő múlva már ott sem lehet normális áron közélakást kapni. Így áll elő az a helyzet, hogy a város közepén nagy, értékes telkeken viskók vannak, míg a perifériákon emeletes házak állnak. Ennek Szegeden is gyönyörű példái láttak. A fogadalmi templom körül értékes telkeken rozsanó, értéktelen és szűk viskók disztelenkednek.

Ezután szólt arról, hogy a telekérték megadóztatása nem a renyheség és spekuláció, hanem a termelés protegzálása. Beszél angol és német példákról, nálunk is be kell hozni — mondta — a rossz adók helyett az igazságos adókat. Ez pedig csak egy módon lehetséges: nem azokat a dolgokat kell súlyosan megadóztatni, amelyeket termelnek, hanem azokat, amelyek nem termelnek. Minél több az adó a termékekre, annál kevesebb a termelés, a termék és annál nagyobb lesz a munkanélküliség, a kivándorlás és a nyomor. Nem a termelést kell megszorítani, hanem a nemtermelést üldözni. Ez egyúttal a többtermelés problémája is.

Végül arról emlékezett meg az előadó, hogy az új rendszert Budapesten és Aradon megvalósították, már is mutatkoznak üdvös hatásai. Ezek a városok tekintélyes jövedelemre tesznek szert és az üres telkek ára a rendszerre száll le. Az előadás annak vázolásával végződött, hogy az új rendből az adómorál még a mi korrupt viszonyaink mellett sem kiszöbölhető ki, mert ereje az egész rendszer szerves összefüggésében van, a melyben az egész veszélyeztetése nélkül egyetlen tételt sem lehet magasabbra vagy alacsonyabbra szabni.

A hallgatóság meleg és közvetlen tapsokkal hálálta meg a szép előadást, amelyért dr. Hollós köszönetet mondott.

elnök, hogy a külügyminisztert a magyar delegációkban dr. Gratz Gusztáv külügyi osztályfőnök, Negován Miklós tengernagyot, aki a fronton van, Rodler József tengerészeti parancsnok fogja képviselni. A cs. és kir. hadügyminiszter Dáni Béla vezérőrnagyot bizta meg a felvilágosítások megadásával.

Az elnök ezután báró Burián István közös pénzügyminiszter nevében beterjesztette a következő előterjesztéseket: az 1917—18 évre szóló költségvetési provizóriumot, az 1914—15, továbbá az 1916—17 költségvetési évek közösügyi kiadásainak és bevételeinek elszámolását. Az elnök ezután felhatalmazást kér, hogy ha a bizottságok jelentéseiket beterjesztik, az országos bizottságok üléseire egybehívassa a delegátusokat. Felkérte továbbá a delegáció tagjait, hogy kedden délelőtt jöjjenek össze a Magyar Ház delegációs termében, hogy onnan a Hofburgba vonulhassanak öfelsége elé, ahol délelőtt 11 órakor fognak megjelenni.

Tájékoztatásul közli ezután, hogy kedden délután a külügyi bizottság fog ülésezni, ahol gróf Czernin Ottokár külügyminiszter előterjeszti külügyi ekszpozéját. Szerdán délelőtt 11 órakor a hadügyi, délután a tengerészeti, csütörtökön pedig a pénzügyi albizottság fog ülésezni.

Bécs, december 3. A magyar delegáció hétfőn délután 4 órakor kezdte meg ülését. Eredetileg 5 órára volt kitűzve a delegáció kezdete, de Czernin külügyminiszter 3 órára kérte összehívni arra való tekintettel, hogy *este 6 órakor fontos közlés minisztertanács lesz*. Minthogy azonban Wekerle miniszterelnök és a delegátusok nagy része csak két óra után érkeztek meg Bécsbe, az ülés megkezdését délután négy órára halasztották. Politikai körökben híre terjedt, hogy Czernin ekszpozéja után a delegációkat hosszabb időre, *esetleg márciusig elnapolják. Az elnapolást az orosz béketárgyalásokkal hozzák összefüggésbe*. Czernin délután 4 órakor fogja beszédét elmondani a magyar delegáció külügyi albizottságában. Annak is híre jár, hogy a külügyminiszter már a holnapi ülésen sem fog megjelenni, hanem ekszpozéját helyettese, esetleg Gratz Gusztáv fogja felolvasni. Ha a delegációk ülését most nem napolják még sem el, akkor valószínűleg karácsonyig, esetleg januárig is el fog tartani. Az osztrák delegációban hosszabb viták lesznek és a magyar delegáció zárülését csak akkor lehet megtartani, ha az osztrák delegáció is befejezte tárgyalásait.

Bécs, december 3. Az itteni politikai körökben híre jár, hogy az Oroszországgal való béketárgyalás a delegációk ülése alatt meg fog kezdődni. Ugy hírlik, hogy ezért a delegációk üléseit Czernin elfoglaltsága miatt meg fogják szakítani.

Az orosz frontcsapatok egyhangulag a fegyverszünet mellett foglaltak állást.

Stockholm, december 3. A Times jelenti Pétervárról: Képviselőik útján az összes frontcsapatok hozzájárultak a fegyverszünet eszméjéhez.

A magyar delegáció megnyitó ülése.

— Czernin kedden mondja el ekszpozéját. — Hírek a delegációk elnapolásáról. —

Bécs, december 3. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök délután Bécsbe érkezett. Vele jött gróf Batthyány Tivadar jóléti miniszter is és több delegátus. A delegációk megalakuló és megnyitó ülése délután 4 órakor volt a Magyar Ház delegációs termében, ahol megjelent gróf Czernin Ottokár külügyminiszter, báró Burián István közös pénzügyminiszter, Stöger-Steiner közös hadügyminiszter és Rodler tengerészeti parancsnok. A magyar kormány részéről az alakuló gyűlésen dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Zichy Aladár a király személye körüli és gróf Batthyány Tivadar népióléti miniszterek voltak jelen.

Wekerle miniszterelnök nyitotta meg az ülést, majd megválasztották elnökké gróf

Khuen-Héderváry Károlyt, alelnökké gróf Zichy Ágostot, háznaggyá báró Papp Gézát, jegyzőkké Rudnyánszki Józsefet, báró Vojnich Sándort és Verner Gyulát. A választások után gróf Khuen-Héderváry Károly elfoglalta az elnöki széket és köszönetet mondott a bizalomért. Kötelességnek tartom, — mondotta, — hogy tisztségem pártatlanul töltsöm be. Mielőtt a munkához kezdenék, engedjék meg, hogy a magyar nemzet hagyományos hűségének adjak kifejezést, mikor Isten áldását kérem koronás királyunk, IV. Károly király öfelségére.

Az elnök, amikor az utolsó mondatot mondotta, felállott és a delegátusok is állva hallgatták meg a királyról szóló részt és lelkesen éljeneztek. Ezután bejelentette az